

Nog teveel knelpunten in de Vlaamse milieureglementering

De milieuproblematiek haalt steeds meer de hoofdtitels in de media. Jammer genoeg accentueert deze berichtgeving vooral de negatieve punten. De belangrijke inspanningen en de sterke milieuprestaties die door diverse bedrijven de voorbije jaren werden gerealiseerd komen nauwelijks aan bod op de frontpagina's van het nieuws.

Wat positieve milieuprestaties betreft laten West-Vlaamse bedrijven zich zeker niet onbetuigd. In mei 1998 ontvingen 26 West-Vlaamse bedrijven het certificaat van de GOM-Charter 99 Milieuverklaring waarmee deze bedrijven gehonoreerd werden voor het gevoerde milieubeleid en de gepresteerde resultaten. Deze prestaties gingen daarbij conform de beleidsprincipes van de Milieuverklaring heel wat verder dan wat de bedrijven wettelijk wordt opgelegd. Daarnaast behaalden recent onder meer Philips Components Industrial nv uit Roeselare, Daikin Europe nv uit Oostende en de Brugse bedrijven Bombardier Transportation en Spicer Clark Hurth het prestigieuze ISO 14001 Milieucertificaat. Talrijke andere West-Vlaamse bedrijven zijn actief bezig met de invoering van een milieuzorgsysteem. Projecten rond invoering van milieuzorg en het doorvoeren van preventiemaatregelen genieten ook een ruime belangstelling vanuit het West-Vlaamse bedrijfsleven. Al deze signalen geven aan dat het bedrijfsleven 'milieu' niet langer als een hinderpaal in de bedrijfsvoering beschouwt maar als een onderdeel van het totaal bedrijfsbeleid. Bedrijven worden zich bewust dat milieu-investeringen op termijn 'renderen' in plaats van 'kosten' terwijl het milieu-imago niet alleen naar de directe omgeving en de consument, maar eveneens naar overheid, klanten en zeker ook naar banken en verzekeringsmaatschappijen toe een belangrijke troef wordt.

De GOM - West-Vlaanderen heeft bij zijn benadering van de bedrijfswereld er steeds naar gestreefd om bedrijven tot een actieve milieu-communicatie te bewegen en heeft reeds diverse initiatieven genomen of ondersteund om bedrijven aan te zetten tot het voeren van een pro-actief milieubeleid en tot het invoeren van milieuzorg. Naast de reeds voornoemde Milieuverklaring kan daarbij verwezen worden naar het Interreg project Milieu en KMO/MKB in de Euregio Scheldemond, naar het recent opgestarte Life-project 'Promotie van EMAS als integraal onderdeel van kwaliteitszorg' en naar het proefproject 'Preventiesteunpunt'. Meer toelichting hierover vindt u in de artikelen en in de Spectrum-bijdragen in dit dossiernummer van 'West Vlaanderen Werkt', gewijd aan het thema 'het bedrijfsleven en het milieu'.

Niettegenstaande de positieve inspanningen die door het bedrijfsleven worden geleverd, moet toch worden vastgesteld dat vanuit de overheid weinig initiatieven komen om het bedrijfsleven in zijn milieu-inspanningen te stimuleren of te ondersteunen. Nog steeds worden bedrijven overstelpt met

restrictieve milieudecreten en reglementeringen en worden ze met de regelmaat van de klok overdonderd met aanpassingen en wijzigingen aan diezelfde wetgeving. De bedrijven worden daarbij steeds meer geconfronteerd met een administratieve rompslomp die nog weinig te maken heeft met wat het hoofddoel van een milieubeleid zou moeten zijn, namelijk een verbetering nastreven van de leefmilieukwaliteit. De huidige milieureglementering drijft de milieucoördinator meer en meer naar het vervullen van administratieve verplichtingen in plaats van hem mogelijkheden aan te reiken om een milieubeleid te concipiëren en om te zoeken naar en mee te werken aan technische en organisatorische verbeteringen van het productieproces.

Ook naar bedrijfszekerheid toe werkt het steeds opnieuw wijzigen van decreten en ministeriële besluiten zeker niet positief. De wisselvalligheid van de Vlaamse Milieuwetgeving en het starre beleid inzake Ruimtelijke Ordening bemoeilijken ook het aantrekken van potentiële investeerders.

In februari 1998 gaf het directiecomité van de GOM - West-Vlaanderen zijn goedkeuring aan de 'Knelpuntennota Vlaamse Milieureglementering' opgemaakt door de vijf GOM-Milieucellen. In deze met talrijke voorbeelden gestoffeerde nota pleiten de GOM's vooreerst voor een betere voorbereiding van de milieureglementering. Er werd immers vastgesteld dat de toepassing van de wettelijke bepalingen voor de bedrijven bij nagenoeg elk decreet werd bemoeilijkt of zelfs onmogelijk werd gemaakt omwille van onder meer :

- juridische en wetenschappelijk-technische onduidelikheden over de nieuwe bepalingen;
- een onvoldoende voorbereiding of uitwerking van de wetgeving door de bevoegde administratie;
- het ontbreken van een administratieve omkadering om de opgelegde administratieve formaliteiten ook te kunnen opvolgen volgens de opgelegde termijnen;
- onrealistische uitvoeringstermijnen of ontbreken van overgangstermijnen.

Tevens werd herhaaldelijk door de Vlaamse GOM's vastgesteld dat bij de informatieoverdracht over de nieuwe wetgeving naar de bedrijven toe de bevoegde administratie moeilijkheden ondervond met de interpretatie van de bepalingen uit de wetgeving. Vele fundamentele vragen uit het bedrijfsleven bleven op infodagen vaak onbeantwoord. In enkele gevallen werd zelfs tegenspraak vastgesteld in interpretatie tussen ambtenaren onderling. In dit verband wordt door de GOM's aangedrongen op een grotere betrokkenheid van de doelgroepen zelf bij de totstandkoming van de wetgeving, op meer juridische en technisch-wetenschappelijke zorgvuldigheid bij het opstellen van wetteksten, op het voorzien van

de nodige administratieve omkadering, op het beperken van nodeloze administratieve rompslomp voor de bedrijven en op realistische overgangstermijnen wanneer bedrijven weer eens met nieuwe reglementeringen worden geconfronteerd.

Een tweede accent van de knelpuntennota betreft een pleidooi om bij invoering van nieuwe reglementering eerst de reële milieu-impact ervan grondig te evalueren en een kosten-batenanalyse hierbij op te maken. De milieuwinst die uit een verstrenging van een norm met enkele duizendsten van een milligram wordt gehaald is immers vaak onbeduidend op de totale milieubelasting door industrie, huishoudens, landbouw en verkeer samen terwijl de financiële inspanningen voor het kunnen waarmaken van de norm wel tot exorbitante bedragen kan oplopen voor het individueel bedrijf.

Tevens dringt zich bij de evaluatie van de milieureglementering een vergelijking met de normen en reglementering in het buitenland op teneinde de concurrentiepositie van onze Vlaamse bedrijven niet te ondergraven.

De GOM's suggereren in de knelpuntennota eveneens om reglementeringen met zware administratieve implicaties voor het bedrijfsleven eerst op hun efficiëntie en werkbaarheid uit te testen bij enkele proefbedrijven, vooraleer deze reglementering algemeen ingang te doen vinden. De milieucellen van de GOM's zijn bereid tot medewerking in deze testfase.

Wat het vergunningenbeleid betreft dringen de GOM's aan op de invoering van 'vergunningen op hoofdlijnen' voor deze bedrijven die werken naar milieuzorgsystemen toe.

De vergunning wordt daarbij gekoppeld aan het zorgsysteem, het milieubeleidsplan en de uit te voeren meetcampagnes en audits en niet meer aan een rigid stelsel van milieuvoorwaarden. Op deze manier zouden ook de decreten en uitvoeringsbesluiten stimulerend werken naar het invoeren van zorgsystemen toe.

Tenslotte stellen de GOM's het afkoppelingsbeleid andermaal in vraag. Door dit beleid worden vele bedrijven verplicht tot de bouw van een eigen waterzuivering terwijl hun afvalwater perfect kan gezuiverd worden op de bestaande rioolwater-zuiveringsinstallatie. Daarenboven vraagt een eigen zuiveringsinstallatie veel plaatsruimte die er niet altijd is, kan het zuiveringsproces leiden tot nieuwe milieuhinder voor de directe omgeving en ontbreekt vaak een gescheiden rioleringsstelsel voor afvoer van het gezuiverd effluent naar een oppervlaktewater met voldoende debiet. Dit afkoppelingsbeleid biedt hiervoor geen enkele oplossing.

Ondanks de vele signalen naar een mentaliteitswijziging in het milieubeleid vanuit onder meer de GOM's, het NCMV, het VEV, de bedrijfsfederaties en via de SERV is er blijkbaar nog niet onmiddellijk verbetering en vereenvoudiging in zicht in het Vlaamse milieulandschap. De voorbije maanden werden de bedrijven immers opnieuw geconfronteerd met aanpassingen

*aan de Interregionale Samenwerkingsovereenkomst
Verpakkingsafval, met het VLAREA, met een uitbreiding van
de reglementering op de MER-plicht, met een heffingenbeleid
op grondwaterwinningen, met wijzigingen in de VLAREM
en met een wijziging van het Bodemsaneringsdecreet en dit is
slechts een limitatieve opsomming.*

*Men kan enkel hopen dat de talrijke vergaderingen,
werkgroepen, overleggroepen en andere onder de mantel van
het CEM (Commissie Evaluatie Milieuregelgeving) evenals
de omvangrijke studies die thans op tafel liggen,
op termijn toch gaan resulteren in een milieuwetgeving op
maat van het bedrijfsleven en van het Vlaamse leefmilieu.*

*prof. em. dr. O. Vanneste
eregouverneur
voorzitter raad van beheer WES*